Verslag MDT Schijnerkenningen

Datum: 13 maart 2019

Plaats: Utrecht

Aanwezig: [redacted](DT&V [redacted](DT&V), [redacted](J&V, DMB [redacted](IND-SUA, secretaris [redacted](Gemeente Den Haag), [redacted](Gemeente Den Haag), [redacted](NVVB), [redacted](Adviesbureau Gemeente Amsterdam [redacted](OM), [redacted](OM), [redacted](IND-SUA, voorzitter), [redacted](IND-SUA), [redacted](BuZa), [redacted](Gemeente Amersfoort), [redacted] (Gemeente Utrecht [redacted](Gemeente Utrecht)

Opening en mededelingen

[redacted] opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom

Actiepuntenlijst en verslag

Het verslag wordt met een kleine wijziging goedgekeurd. [redacted] zal het definitieve verslag verspreiden.

De actiepuntenlijst wordt doorgenomen en aangepast. Voor zover noodzakelijk worden de punten hier nader toegelicht.

Inzicht krijgen in de kosten van een schijnerkenning. Het is wel mogelijk om een inschatting te maken van mogelijke voorzieningen en toeslagen waarop de verzorgende ouder en erkenner aanspraak kunnen maken. Veel van deze voorzieningen en toeslagen zijn inkomensafhankelijk waardoor het daadwerkelijke kostenplaatje niet accuraat valt vast te stellen. [redacted] stelt voor om de kosten voor een concrete casus door te rekenen en deze als voorbeeld te gebruiken. De casus waarbij het OM heeft verzocht om vernietiging, en die op 16 mei op zitting staat, leent zich hier prima voor. Op dit moment is er in deze casus nog geen inzicht in de hoogte van de verstrekte voorzieningen en toeslagen. [redacted] geeft aan dat er ook gekeken kan worden naar een voorbeeld van iemand die in de opvang blijft na de erkenning en vergunningverlening. Het gaat hier echter om uitzonderingen.

In eerste instantie volstaat een overzicht met de mogelijke voorzieningen en toeslagen met vermelding van de maximum bedragen. [redacted] geeft aan zij een stagiair heeft die op dit onderwerp wil afstuderen en die dit mogelijk kan gaan uitzoeken. [redacted] geeft [redacted] de naam van de stagiair door aan [redacted] die een overleg met haar en de stagiair gaat inplannen.

Vraag [redacted]: opdracht stagiair, ziet die op tabel met bedragen of op de daadwerkelijke bedragen voor de casus van het OM?

Het onderzoeken van de mogelijkheden tot strafbaarstelling van schijnerkenningen wordt pas opgepakt als de wenselijkheid hiervan kan worden vastgesteld. Het punt wordt meegenomen in het plan van aanpak. **Actiepunt** [redacted]**?**

[redacted]

Indicatorenlijst Gemeente Amsterdam

De indicatorenlijst wordt gebruikt in een gelaagde aanpak. De eerste selectie vindt plaats op basis van een risicoprofiel. Een voorbeeld van een trigger is dat moeder en kind in het buitenland verblijven. Vervolgens wordt in de geselecteerde gevallen de indicatorenlijst ingevuld. Er moet wel spraken zijn van meerdere signalen voordat overgegaan wordt tot apart horen.

[redacted] vraagt of er per punt van de indicatorenlijst inzicht is in de benodigde informatie en welke dienst die informatie kan verstrekken. [redacted] geeft aan dat de indicatorenlijst geen onderzoekshandleiding is. Welke informatie bij twijfel wordt opgevraagd lijkt vooral gebaseerd op ervaring en niet op een standaardlijst. [redacted] geven dat bijvoorbeeld een verslag van een nader gehoor bij de IND eigenlijk altijd wordt overgelegd wanneer daar om gevraagd wordt. Bij ambassades kan navraag worden gedaan over visumverstrekkingen. De ambassade kan eventueel ook worden gevraagd om aan betrokkene nadere vragen te stellen. [redacted] In principe moet de ABS onverwijld beslissen, maar onder de noemer van onderzoek en het compleet maken van het dossier bestaat hier wel ruimte. Het is eventueel mogelijk wanneer betrokkenen de gevraagde informatie niet willen overleggen om de officier van justitie in te schakelen die de informatie kan vorderen.

Uit het gesprek komt naar voren dat de ABS niet standaard beschikt over hoorervaring. Hier wordt een duidelijke opleidingsbehoefte gevoeld. [redacted] gaat dit opnemen in het plan van aanpak. De IND en de politieacademie verzorgen trainingen op dit gebied. Een standaardvragenlijst wordt niet als wenselijk ervaren. De mogelijkheid dat deze lijst samen met de wenselijke antwoorden de ronde gaat doen wordt als te groot ervaren. Daarnaast verschilt iedere casus en is maatwerk in de vragen wenselijk [redacted] geeft aan dat beide partijen worden gehoord en dat het liefst gelijktijdig gebeurt waardoor betrokkenen hun verhalen niet af kunnen stemmen. Wanneer de situatie er om vraagt wordt het gelijktijdig gehoor telefonisch gedaan. [redacted] geeft aan de zij eigenlijk altijd een tolk gebruikt. [redacted] adviseert om op basis van het dossieronderzoek een hoorplan op te stellen en een extra collega mee te nemen naar het gehoor die kan letten op de non-verbale signalen. Verder raadt hij aan om door te vragen.

[redacted] waarschuwt vooraf de betrokkenen wat de bedoeling van het interview is. De ervaring leert dat betrokkenen vrijwel altijd antwoord geven op de vragen.

[redacted] vraagt of het mogelijk is om de erkenningen te laten centraliseren. [redacted] geeft aan dat dit niet kan. Iedere ABS is zelfstandig. Wijziging hiervan vereist een aanpassing in de wetgeving. [redacted] geeft aan dat een ABS zich wel kan laten adviseren door bijvoorbeeld een kenniscentrum voor deze een beslissing neemt. Aanvullende vragen kunnen worden gesteld aan het adviesbureau van de NVVB te Amsterdam. Indien shopgedrag wordt vermoed is het raadzaam om contact op te nemen met de gemeente waar de betrokkene(n) staat/staan ingeschreven.

[redacted] geeft aan dat een ABS geen opsporingsambtenaar is. Deze mag wel signalen verzamelen en wanneer die een vermoeden wekken van een strafbaar feit kan de politie gebeld worden vanwege

een heterdaad. Het is strafbaar om te proberen door middel van een schijnerkenning een ABS een valse akte te laten opmaken Dit kan onder oplichting of uitlokking worden geschaard. Bij deze constatering moet een zaak aan de strafrechtketen worden overgedragen. De ABS is niet bevoegd om verder te gaan. Van de mogelijkheid om de politie in te schakelen wordt zelden of nooit gebruik gemaakt. [redacted] geeft aan dat er voor dit soort situaties op lokaal niveau afspraken tussen gemeente, OM en de politie moeten worden gemaakt. [redacted] geeft aan dat het meestal om een vermoeden gaat. Wanneer er zekerheid is bijvoorbeeld in het geval van een bekentenis, wordt de erkenning geweigerd. Een strafrechtelijk onderzoek kan bij de onderbouwing van de weigering wel helpen.

[redacted] stelt voor om vroegtijdig aan te geven dat het doorzetten van een schijnerkenning kan leiden tot aangifte. Dit kan in de voorlichting onder de aandacht worden gebracht (preventieve handhaving).

[redacted] geeft aan dat de ervaring leert dat wanneer betrokkenen de grond te heet onder de voeten wordt dat ze hun stukken ophalen en het elders proberen. [redacted] geeft aan dat een ambitie is om het aantal kansrijke gemeenten door het delen van kennis en expertise over het fenomeen terug te brengen. [redacted] geeft aan dat wanneer er geen sprake is van binding met de gemeente waar de erkenning wordt gedaan, er telefonisch informatie wordt ingewonnen bij de woonplaats of geboorteplaats. De mogelijkheid om in iedere gemeente een erkenning te doen is bedoeld als dienstverlening aan de burger, maar is wel fraudegevoelig.

[redacted] stelt voor om een verklaring in te voeren dat er geen sprake is van een schijnerkenning. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de verklaring die nu al bij schijnhuwelijken wordt gebruikt. De inschatting van [redacted] en [redacted] is dat dit nu al mogelijk kan zonder aanpassing van het burgerlijk wetboek omdat het wellicht onder de noemer onderzoek worden geschaard. De vraag blijft of het zonder wetswijziging kan worden afgedwongen. Weigeren mag omdat het invullen vrijwillig is maar het kan wel een contra-indicatie zijn. [redacted] pakt dit verder op en zorgt voor aansluiting bij het plan van aanpak. [redacted] stuurt [redacted] de link naar het formulier dat de gemeente Den Haag gebruikt. [redacted] zal deze doorsturen naar Ronald. **Actiepunt** [redacted].

[redacted] en [redacted] constateren dat er vanuit het plan van aanpak en het MDT diverse wensen ten aanzien van wetgeving bestaan. Met wie kunnen we het beste in gesprek gaan over deze wensen? [redacted] kent de weg richting de directie Wetgeving van Ministerie Justitie en Veiligheid. **Actiepunt** [redacted]

Proces erkenning

[redacted] licht toe dat het voorliggende stuk een generieke procesbeschrijving is. Het stuk bevat geen inhoud en is bedoeld als hulpmiddel voor gemeentes om hun werkproces in kaart te brengen. Nadere specificering is misschien nodig, maar dat moet dan in het kader van uniformiteit voor alle generieke procesbeschrijvingen worden gedaan en dat is erg veel werk.

Kosten schijnerkenning

Zie onder verslag en actiepuntenlijst.

AVG/HIK/privacy

[redacted] heeft binnen de IND navraag gedaan welke voorwaarden de AVG stelt aan het delen van informatie. Het antwoord op deze vraag is gecompliceerd. Het valt aan te raden om eerst concreet te maken welke informatie de leden van het MDT van elkaar nodig hebben voor het onderbouwen van het vermoeden van schijn en de concrete situatie aan de AVG specialist voor te leggen. [redacted] geeft aan dat ook zonder de AVG bij de erkenner , meewerken op vrijwillige basis, al heel veel informatie is op te halen. Deze informatie kan aanleiding zijn tot nadere vragen waarbij andere diensten nodig zijn voor de beantwoording. [redacted] vraagt zich af of het eerder besproken adviesbureau eerdere aanvragen om erkenning mag bewaren en delen.

[redacted] gaat per mail de informatiebehoeftes van de deelnemers van het MDT in kaart brengen. Er geldt een deadline van 3 weken voor het leveren van input. [redacted] zal met de geleverde input een overzicht maken. **Actiepunt** [redacted]

Informatiematrix

Zie onder verslag en actiepuntenlijst.

Plan van aanpak

Het plan van aanpak is gedeeld. Vanuit de IND is er al een reactie gekomen voor wat betreft de interpretatie van het Chavez arrest. Het is de bedoeling om het plan van aanpak te delen met het Topberaad en de gemeenten. De impact voor de vreemdelingenketen is beperkt. De vraag is wel hoe de gemeenten het beste geïnformeerd kunnen worden aangezien het verschijnsel niet alleen de vreemdelingenketen raakt.

Aandachtspunt voor het plan van aanpak is dat de ABS alleen gaat over erkenningen in Nederland. Bij erkenning vanuit het buitenland is het college van B&W bevoegd. Deze bevoegdheid wordt in de regel gedelegeerd aan de BRP.

[redacted] geeft aan dat het landschap nu te versplinterd is. Beperking van het aantal gemeenten waar een erkenning kan worden aangevraagd verdient de voorkeur. Hiervoor is een aanpassing van het burgerlijk wetboek nodig. De criteria voor inperking moeten nog worden overwogen.

Afgesproken wordt de leden van het MDT per mail 3 weken de tijd geven om hun input op het plan van aanpak bij de secretaris aan te leveren.

[redacted] brengt een casus in waarbij een ABS een onjuiste akte heeft opgemaakt, maar niet bereid is om daarop actie te ondernemen wanneer deze daarop gewezen wordt. Een optie is om de zaak naar het OM door te geleiden om een verzoek tot doorhaling te doen.

Afsluiting

Het volgende overleg zal op dinsdag 7 mei van 10.00 uur tot 12.00 uur in Amersfoort plaatsvinden.